

УДК 7.0174:37.06

Пригодін М.Д., Грищенко Т.М.

*Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди***КОЛОРИСТИКА****У ПРЕДМЕТНОМУ ПРОСТОРИ**

Пригодін М.Д., Грищенко Т.М. Колористика у предметному просторі. У статті висвітлюються дослідження кольору у житті людини щодо формування естетичного виховання гармонійної особистості. Без різнобічного осмислення феномена кольору щодо побудови художнього середовища неможливо виготовити красиві речі. Колористика розглядається в широкому діапазоні: від холодильника або інтер'єру будинку до району і міста в цілому. Кольорове проектування повинно розглядатися як творча діяльність різних спеціалістів об'єднаних за професіями. Колористика є органічною частиною проектування як окремих, так і комплексних об'єктів.

Ключові слова: колористика, проектування, простір, естетика.

Пригодін Н.Д., Грищенко Т.Н. Колористика в предметном пространстве. В статье анализируются исследования цвета в жизни человека при формировании эстетического воспитания гармонической личности. Без разностороннего осознания феномена цвета при построении художественной среды невозможно изготовить красивые вещи. Колористика рассматривается в широком диапазоне: от холодильника или интерьера дома до района и города в целом. Цветовое проектирование должно пониматься как творческая деятельность разных специалистов, объединённых по профессиям. Колористика является органической частью проектирования как отдельных, так и комплексных объектов.

Ключевые слова: колористика, проектирование, пространство, эстетика.

Prigodin N.D., Grishchenko T.N. Colours in the object space. The article highlights the study of color in a person's life during the formation of the aesthetic education of the harmonic personality. Without a multifaceted understanding of the phenomenon of color in the construction of the art environment, not making beautiful things, say from the car, the interior office space to bands of color components of the space. Color design should be considered as a creative work of various specialists, united by profession. Colours introduced an organic part of the design of both individual and complex objects in the object space.

Keywords: colours, desing, object, aesthetics.

Постановка проблеми. Висвітлюючи потенціал кольору як одного із засобів естетичного, культурного виховання, необхідно починати з оволодіння методики колористики, за допомогою якої ми сприймаємо об'єкти і простір як елементи форми. Життєдіяльність незрозуміла без кольору, котрий пов'язаний з формою і змістом матеріальних об'єктів, усім предметним простором.

Система розвитку кольорознавства предметно-просторового середовища формується сьогодні новою колористикою рішень, пов'язаних із новими функціями об'єкта і використанням комп'ютерних технологій, дизайнерською культурою проектування [1].

Аналіз наукових досліджень проводився в площині новітніх технологій на базі атласів кольорофактурних параметрів для різних матеріалів (полістирол, штучна шкіра, синтеттканина, фарба і т. д.). Кольорове проектування слід виконувати як «від руки», так і комп'ютером або «САПР» (автоматизована система проектування) щодо вияву творчого потенціалу, висвітлюючи деякі аспекти актуальної проблеми колористики.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі наукових досліджень кольору в дизайн-розробках і в архітектурі окреслити його художньо-естетичні параметри, нові кольорофактурні рішення, створення колористики гармонійного цілісного простору [2].

Стаття виконана за планом НДР ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Виклад основного матеріалу. Розвиток колористики, її фактурних та текстурних здобутків щодо технології обробки матеріалів виходить на нові параметри художньої культури без причин колірної хаосу на раціональне залучення гами колірних сполук.

Колірне оточення сформоване професійним митцем з визначеними естетичними параметрами впливають на виховання художньо-гармонійної особистості людини. Колір, ніби та мелодія, нас радує, веселить або журить. Колір може визивати почуття, пробуджувати емоції та думки, знаходимо у Йоханнеса Іттена [3].

Колористика повинна розглядатися в діапазоні, скажімо, від верстата, телевізора або залізничного поїзда, інтер'єру будинку до мікрорайону і міста загалом. Значить колористика на кожному із цих речей формується кольором наявних об'єктів будівництва, споруд, монументів скульптури, компонентів доквілля [4].

Колір впливає на формоутворення об'єкту, може зорозово змінювати дійсні розміри одного й того предмета. Світло-зелений циліндр здається більшим за розмірами, ніж чорний, разом з тим легшим. Холодний колір здається віддаленим від глядача. Для того, щоб уявити ілюзію зменшеного виду інтер'єру кімнати, пояснює професор Даниленко В.Я., її фарбують у теплий колір, але для збільшення, фарбують у холодний колір [2:153–156].

Створення кольорового ансамблю навколишнього середовища входить у компетенцію спеціалістів: дизайнерів, архітекторів, інженерів, які формують художньо-естетичне дизайнерське середовище. Якого би просторового рівня ми не чіпали: подвір'я домівки, інтер'єру будинку, інженерних конструкцій,

Надійшла до редакції 03.10.2013

залізничних магістралей, індустріальних об'єктів міста, – в цілому нас повсюди оточує розбрід без ознак раціональної естетичної колірної побудови і художнього опанування. Але у реальній ситуації все розподіляється інакше. Річ у тому, що спеціалісти на практиці роз'єднані, їхня діяльність нескоординована, кольорофактурне різнобарв'я, «самодіяльність» залишаються без раціонального вирішення, тому і відсутня кольорова культура. І чим більше споруд, чим більший об'єкт, тим складніше досягнути його дизайнерської або архітектурної колірної цілісності. Тому постає необхідність вирішення комплексних проблем кольорознавства. По-перше, здобуття знань з колористики, по-друге, проектування об'єктів з кольорофактурним рішенням і його подальшою реалізацією. Кольоровознавство треба починати вивчати з дитячого садочку. Потім у школі знання щодо кольору значно посилити, враховуючи навчання малюванню і колористики на уроках з образотворчого мистецтва та дизайну. Зрозуміло, що розробка програм: «Основи кольоровознавства», «Технологія матеріалів і кольорофактурні рекомендації», а також видання навчальних посібників і підготовка спеціалістів – є актуальною проблемою; вимагає переосмислення змісту, форми, творчого пошуку щодо архітектурно-дизайнерського проекту. Як правило дизайнер або архітектор проектує об'єкт без оточуючого середовища, а потім вигадує колір об'єкта, що суттєво збіднює його художню виразність [5].

Використовуючи колір з початку проектування, у дизайнера або архітектора, з'явилась би можливість розробити цілісне кольорове середовище. Разом із тим усіх спеціалістів – дизайнера, архітектора, світлотехніка розз'єднує відсутність домовленості, несумісність поглядів і результатів праці. Це і є цехова замкнутість, невміння проникнути у суміжні сфери, поглянути на кольори предметів та простору колекційно. Саме дизайнер створює колористику таксофонів, банкоматів, тролейбусів, рекламних банерів тощо, не пов'язаних візуально з кольором оточуючих будинків. Так архітектор проектує окремо кольорофактурні панелі офісів, споруд тощо від будинків мікрорайону. Інженер розраховує конструкцію моста через річку, не сприймаючи уваги його кольору щодо співвідношення колористики забудівель мікрорайону. Художник малює в майстерні велике кольорове панно на фасад будинку, не враховуючи сумісності з колірним простором будівництва. Інженер-світлотехнік розраховує освітлення вулиць, центральних майданів, магістралей тощо, не пов'язуючи їх з кольором забудівель, світла і предметного простору в цілому.

Таким чином, кольорове рішення ансамблю міста не досягає зорової гармонії, цілісності. Кольорове проектування повинно здійснюватися як об'єднана творча діяльність різних спеціалістів, консолідуючи їх зусилля. Колористика стає в такому разі органічною частиною проектування не окремих об'єктів, а предметного простору. До важливих засобів композиції колористики належить природний колір біонічних організмів. Багатовікова біонічна життєдіяльність дала величезну кількість кольорових гармоній, красу, твор-

чо переосмисливши, застосовувати у дизайнерсько-архітектурному проекті.

Проектування колористики середовища потребує не тільки науково-методичного, але і матеріально-технічного забезпечення.

У даному зв'язку вкажемо на актуальну проблему створення національної кольорової системи. На сучасний період необхідно розробляти нові атласи кольорових рекомендацій та значного асортименту колірних еталонів (матеріалів і технологій) у контексті використання комп'ютерних технологій і САПР. Впровадження стандартизації і уніфікації, якісна оцінка кольорового середовища за допомогою колориметрії, координація різними спеціалістами художнього задуму гарантує високий рівень реалізації проекту.

Висновки. Зі сказаного визначаємо, що науково-методичне забезпечення колористики є важливим аспектом, який впроваджує стратегію і шляхи реалізації проекту. Наукові дослідження потребують розробки колористики навколишнього середовища, методики проектування, семантики кольорів, використання технічних засобів, матеріалів та технологій обробки, естетичного змісту формоутворень щодо реалізації колористики проекту.

На сьогоднішній день формування колористики архітектурно-дизайнерського проекту, а саме: ансамблів центральних майданів, житлових масивів міста, інженерних споруд, адміністративних будинків, парків відпочинку уявляється актуальною проблемою і потребує підтримки керівників міста. Підтримка адміністрацією м. Харкова колористичного рішення ансамблю майдану Конституції (Історичний музей) дала позитивний результат щодо розбудови сучасної архітектури.

Подальші дослідження сьогодні полягають в необхідності потужної кольорової реконструкції ансамблю центрального майдану Незалежності України м. Харкова. Вибір зумовлено національною кольоровою символікою, де проходять найяскравіші свята мешканців міста на чолі з керівництвом області. А також створення архітектурно-дизайнерського центру, де цілеспрямовано вирішувався би увесь комплекс проблем дизайну, архітектури і колористики міста і предметного простору загалом.

Література:

1. Державна національна програма «Освіта. Україна XXI століття». – К: Райдуга, 1994. – 62 с.
2. Даниленко В. Я. Дизайн: Підручник/ В.Я. Даниленко. – Харків: ХДАДМ, 2003 – 320 с.
3. Йоханнес Иттен. Искусство цвета / И. Йоханнес.– М., 2004.
4. Казакевич М.С. Цветовое воздействие на человека/ М.С. Казакевич –М., 2006.
5. Миронова Л.Н Курс колористики Л.Н. Миронова. – Минск, 2004.